

Notitie Actualisatie Maatwerk en collectivisering

1 Inleiding

Het AB heeft sinds 2022 gewerkt aan de strategie “robuuste en toekomstbestendige organisatie en financiering”. Enerzijds vanuit de urgentie van de gemeentelijke financiële krapte, anderzijds vanuit de grondvisie van een effectieve en doelmatige besteding van middelen. Dit heeft sinds 2023 een aantal stevige besluiten gebracht. Mede hierdoor is ondanks een stevige bezuinigingsopgave, een generieke taakstelling en bezuinigingen op individueel maatwerk, ook gewerkt aan meer continuïteit van financiering in de basis.

Vanuit het AB is het verzoek gekomen om een volgende stap te zetten. Dit verzoek is tweeledig. Ten eerste heeft het AB in januari 2025 GGDrU de opdracht gegeven om in mei 2025 ‘een eerste aanzet voor de aangescherpte afspraken rondom maatwerk’ te presenteren. Ten tweede is door bestuurders de oproep gedaan om verder te kijken naar collectivisering van taken die op dit moment voor veel gemeenten uitgevoerd worden.

Dit voorstel gaat in op punt twee: een antwoord op de oproep van bestuurders om verder te kijken naar collectivisering van taken die op dit moment voor veel gemeenten uitgevoerd worden

2 Analyse maatwerk en collectivisering

Er is een analyse gemaakt met als uitgangspunt begroting 2026-0. De onderverdeling is voortgeborduurd op de categorisering die vorig jaar is gehanteerd in de analyse rondom het bezuinigingsjaar. Het gaat specifiek over het taaktype maatwerk en is als volgt ingedeeld.

Taakcategorie	Taakomschrijving
A-taken	Wettelijke taken die verplicht bij een regionale GGD belegd moeten worden (of uitgevoerd moeten worden onder de verantwoordelijkheid van de DPG)
B-taken	Wettelijke taken die niet verplicht bij een regionale GGD belegd hoeven te worden
C-taken	Niet-wettelijke taken

Taaktype	Taaktype omschrijving
Reguliere taak	Taak die vast (collectief) belegd is /moet zijn bij de GGD, met een basisfinanciering of op nacalculatie basis (p*q)
Maatwerktaak	Betreft taken die aanvullend op de reguliere taken worden belegd bij de GGD door gemeenten en/of derden, met een vaste prijsafspraken of op nacalculatie basis (p*q)

Hieronder worden de verschillende taken uitgewerkt. Als er de mogelijkheid is om dit naar de basisfinanciering te verplaatsen, wordt het daaronder toegelicht. Anders staat het benoemd bij handhaven. De notitie sluit af met een samenvattend overzicht.

A-taken

Taak categorie	Omschrijving	Aantal gemeente	€ in begroting	Optie wijziging
A-taken	THZ-Advisering Publieksevenementen	24	52.510	In inwonerbijdrage
A-taken	Inspecties: Sex-/Relaxinrichtingen	3	2.980	n.v.t.
A-taken	Audits en infectie-preventie	1	90.225	n.v.t.

Wettelijke taken die verplicht bij een regionale GGD belegd moeten worden (of uitgevoerd moeten worden onder de verantwoordelijkheid van de DPG).

Geadviseerd om te wijzigen:

THZ-Advisering Publieksevenementen, wordt niet op afgerekend en is een fixed price afspraak per gemeente. Gezien de hoeveelheid afnemende gemeenten en wettelijke grondslag is het een optie om deze onder inwonerbijdrage te hangen. Valt op dit moment onder intensivering basistaak, waardoor het hier verdwijnt.

Handhaven

Voor de laatste twee geldt dat ten eerste deze qua afnemers niet voldoende massa hebben om ze in gezamenlijkheid via de inwonerbijdrage af te nemen. Ten tweede is het vanwege de wettelijke grondslag ook niet mogelijk om deze taken terugleggen bij de gemeente. Zodoende stellen we geen wijziging voor.

B-taken

Taak categorie	Omschrijving	Aantal gemeente	€ in begroting	Optie wijziging
B-taken	Huisvesting (JGZ)	25	2.648.390	n.v.t.
B-taken	VVE (JGZ)	25	534.880	In kindbijdrage
B-taken	Advisering vrijstelling leerplicht (JGZ)	24	128.615	In kindbijdrage

B-taken	Convenantbeheer Verwijsindex (JGZ)	15	157.155	Afhankelijk van nieuwe wetgeving.
B-taken	Woon Hygiënische Problematiek (WHP)	13	215.840	Andere afreken methode
B-taken	Meld- en Adviespunt Bezorgd (MAB)	12	1.473.530	n.v.t.
B-taken	Inspectie Kinderopvang: LRK	7	38.855	n.v.t.
B-taken	Regulier, signaal & calamiteiten toezicht WMO	1	84.485	i.o.m. Utrecht

Wettelijke taken die niet verplicht bij een regionale GGD belegd hoeven te worden

Deze categorie omvat taken waarvoor een wettelijke grondslag bestaat voor de gemeente, maar die niet verplicht bij een GGD belegd hoeven te worden. Voor het MAB is vorig jaar een afspraak gemaakt die voorziet in een gegarandeerde inzet voor een periode van vier jaar.

Geadviseerd om te wijzigen

De taak op het gebied van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is voldoende robuust om te worden gecollectiviseerd en eventueel te worden opgenomen in de kindbijdrage. Voor deze taak geldt dat dit wordt afgerekend op basis van de daadwerkelijk geleverde inzet. Er dient daarom een realistische inschatting gemaakt te worden van het bedrag dat in de kindbijdrage kan worden opgenomen. Alleen voor de subtaak peutermonitor geldt dat dit nog wel onder het maatwerk belegd dient te worden, aangezien er een externe partij betrokken moet zijn.

Voor het Meld- en Adviespunt Bezorgd geldt dat het algemeen bestuur het besluit heeft genomen om tot vierjaarlijkse afspraken te komen. Dit wordt reeds uitgewerkt.

Voor de uitvoering van het WHP geldt dat hierop geen financiële afrekening plaatsvindt. Het voorstel is om de financieringssystematiek aan te passen naar een afrekening op basis van de feitelijke inzet per gemeente.

Vrijstelling leerplicht. Deze dienstverlening is van een andere orde dan de basis- en preventieve taken waar JGZ verantwoordelijk voor is. Daarom is het de vraag of dit passend is om onder de brengen in de kindbijdrage. Vanwege het aantal aangesloten gemeenten wordt dit toch nader onderzocht.

Handhaven

Het toezicht op de Wmo is specifiek door de gemeente Utrecht afgenomen. Voor de overige gemeenten is dit toezicht reeds opgenomen in het reguliere takenpakket en betaald vanuit inwonersbijdrage. Deze constructie kan worden beschouwd als een pilot, die mogelijk in de toekomst leidt tot integratie van deze taken in het reguliere takenpakket.

De huisvesting van de CB-locaties worden één op één doorberekend aan de desbetreffende gemeente en is gekoppeld aan het strategisch huisvestingsplan. Vanuit financieel perspectief wordt geadviseerd om geen wijzigingen aan te brengen in de huidige financieringssystematiek.

Inspectie kinderopvang LRK

Vanwege aantal gemeenten past dit het best binnen het maatwerk. Valt onder intensivering basistaak, waardoor geadviseerd wordt dit te verschuiven naar maatwerk.

C-taken

Taak categorie	Omschrijving	Aantal gemeente	€ in begroting	Optie wijziging
C-taken	Nu niet Zwanger	26	300.050	Separaat traject
C-taken	Stevig Ouderschap (JGZ)	25	668.205	In kindbijdrage

C-taken	Lokaal onderzoek (Epidemiologie)	16	66.245	In kindbijdrage
C-taken	Intensivering Verbindende JGZ	11	149.260	Samenvoegen JGZ?
C-taken	Voorlichtingen GB Statushouders	8	11.990	n.v.t.
C-taken	Pedagogisch Bureau / Opvoed- en inloopsprekuren (extra) (JGZ)	5	104.055	Samenvoegen JGZ?
C-taken	Voorzorg (JGZ)	4	204.055	n.v.t.
C-taken	Adviseur gezondheidsbevordering (18+)	2	125.160	n.v.t.
C-taken	Seksuele gezondheid; Collectieve preventie	2	1.995	Laten vervallen
C-taken	Coördinatie B.Slim	2	183.715	n.v.t.
C-taken	SOA en PrEP zorg Utrecht	1	150.000	n.v.t.
C-taken	Coördinatie Gezonde Wijk Amersfoort	1	144.045	n.v.t.
C-taken	Transkliniek Utrecht	1	79.945	n.v.t.
C-taken	Rookvrij Amersfoort	1	49.770	n.v.t.
C-taken	Uitvoering Kind naar gezonder gewicht (KNNG)	1	40.125	n.v.t.
C-taken	Inzet VETC zorgconsulent (JGZ)	1	34.590	Samenvoegen JGZ?
C-taken	Projectleider Kansrijke start Amersfoort	1	23.195	n.v.t.
C-taken	Intensivering preventie en signalering AZC Leersum	1	19.985	n.v.t.

Niet-wettelijke taken

Geadviseerd om te wijzigen

Voor Stevig Ouderschap geldt hetzelfde als VVE (B-taak). Dit is voldoende robuust om op te nemen in de standaard kindbijdrage, maar wordt afgerekend op werkelijke inzet. Daarom dient een realistische inschatting gemaakt te worden van het bedrag dat in de kindbijdrage kan worden opgenomen.

Lokaal onderzoek betreft vaste bijdrage en wordt niet op afgerekend, vanuit financiën zou het voorstel zijn om deze net als projectmanagement GB (in 2025) vast in de inwonerbijdrage onder te brengen, zodat we op dit vlak ook robuuster worden. Hiervoor geldt echter wel dat tien gemeenten een bijdrage moeten leveren voor een taak die ze op dit moment nog niet afnemen. Mocht dit niet verwerkt kunnen worden in de inwonersbijdrage, dan wordt het in ieder geval van de intensivering basistaken naar het reguliere maatwerk verplaatst.

Nu niet zwanger (NNZ) wordt door elke gemeente afgenomen, waaraan een collectieve afspraak aan ten grondslag lag voor een periode van vier jaar. Dit loopt af in 2026 en er wordt naar gestreefd om dit te collectiviseren. Hiervoor volgt een voorstel in het najaar van 2025.

Voor collectieve preventie seksuele gezondheid is de massa en het ingekochte bedrag dermate laag, dat we ons moeten afvragen of we deze nog wel willen aanbieden als maatwerk product of het gewoon als onderdeel laten zijn van de reguliere taakuitvoering. Vanuit het financiële perspectief zou het advies zijn om het maatwerkproduct te laten vervallen en de taakuitvoering onder te brengen in de inwonersbijdrage. Dit draagt bij aan een robuustere inzet van seksuele gezondheid in de regio Utrecht.

Handhaven

De andere producten kunnen vanwege de inhoud, bedrag en aantal gemeenten onder het maatwerk blijven vallen.

Overige maatwerktaken

Bundeling van maatwerktaken binnen de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is ook een aan te bevelen optie. Er is een aantal kleinere producten (zie onder C-taken) die mogelijk collectief ingekocht kunnen worden onder de kapstok van de intensivering JGZ met een vaste prijsafspraken. Voorbeelden zijn extra inzet jeugdarts, inloopspreekuur extra, intensivering verbindende JGZ, intensivering Vroeghulp door JGZ en aanmeldoverleg.

Binnen Gezondheidsbevordering (GB) vindt op dit moment de uitwerking van de toekomststrategie Gezondheidsbevordering (GB) plaats. Het maatwerk, met specifiek de variant intensivering, bestaat uit veel kleine opdrachten met een grote variatie aan soorten opdrachten. Er is reeds gekozen dit te vereenvoudigen en grotendeels te integreren in de inwonerbijdrage. Tevens wordt nieuw maatwerk niet aangenomen buiten de definieerde thema's of doelgroepen, om kwaliteit te versterken.

Op het gebied van 'Meer Aandacht voor Ziekgemelde Leerlingen (Mazl)' leeft de vraag in hoeverre dit ondergebracht kan worden binnen de basisfinanciering. Op dit moment zit al 1% in het reguliere takenpakket. Het is goed om te bepalen of het extra aanvullende deel ook geborgd kan worden in de kindbijdrage.

Samengevat

In de volgende tabel zijn de maatwerkproducten uiteen gezet waar op dit moment de mogelijkheden worden gezien tot collectivisering.

Taak categorie	Omschrijving	Aantal gemeente	€ in begroting	Optie wijziging
A-taken	THZ-Advisering Publieksevenementen	24	52.510	In inwonerbijdrage
B-taken	VVE (JGZ)	25	534.880	In kindbijdrage
C-taken	Nu niet Zwanger	26	300.050	Separaat traject
C-taken	Stevig Ouderschap (JGZ)	25	668.205	In kindbijdrage
C-taken	Lokaal onderzoek (Epidemiologie)	16	66.245	In inwonerbijdrage
C-taken	Seksuele gezondheid; Collectieve preventie	2	1.995	In inwonersbijdrage

Disclaimer AZWA

Een aantal maatwerk taken staan mogelijk opgenomen als basisfunctionaliteit in het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Ten tijde van het schrijven is het nog onduidelijk of het AZWA doorgang vindt. In dit stuk wordt er daarom vanuit gegaan dat de maatwerktaken niet vanuit AZWA middelen gefinancierd kunnen worden.